

تمامی توان خود را بر سه محور کلیدی جمع‌آوری و فرآوری گازهای همراه نفت، سرمایه‌گذاری مستقیم در توسعه میادین گازی و اصلاح الگوی مصرف و بهینه‌سازی انرژی متمرکز کرده است. چشم‌انداز پیش‌روی صنعت پتروشیمی ایران، فراتر از افزایش ظرفیت تولید است؛ این چشم‌انداز بر پایه تحول فناورانه، تنوع محصول، پایداری زیست‌محیطی و تاب‌آوری اقتصادی استوار است. دستیابی به جایگاه هاب منطقه‌ای، مستلزم رویکردی جامع، آینده‌نگر و مبتنی بر بهره‌وری است. شرکت ملی صنایع پتروشیمی با این رویکرد، تلاش دارد تا ایران را از صادرکننده مواد خام و پایه به تولیدکننده و صادرکننده محصولات پیشرفته با ارزش افزوده بالا تبدیل کند؛ مسیری که نه تنها آینده صنعت پتروشیمی، بلکه آینده اقتصاد کشور را نیز متحول خواهد کرد.

■ در پایان، آیا پیشنهاد و توسعه‌ای برای فعالان این صنعت و مردم دارید؟

صنعت پتروشیمی ایران یکی از پویاترین و راهبردی‌ترین بخش‌های اقتصاد ملی است؛ صنعتی که با اتکا به منابع غنی هیدروکربوری کشور، توان علمی و فنی متخصصان ایرانی و سرمایه‌گذاری گسترده داخلی و خارجی، توانسته است به یکی از ستون‌های اصلی رشد اقتصادی و صادرات غیرنفتی تبدیل شود. با این حال، تداوم مسیر رشد و ارتقای جایگاه جهانی صنعت پتروشیمی مستلزم هم‌افزایی واقعی میان تمامی ارکان کشور است. دولت، بخش خصوصی، نهادهای علمی و در نهایت مردم، باید در یک جهت واحد و با درک مشترک از منافع ملی حرکت کنند. تنها در سایه این هم‌افزایی است که می‌توان به تأمین پایدار خوراک، توسعه متوازن زنجیره ارزش و ارتقای بهره‌وری انرژی دست یافت. یکی از پایه‌های اصلی تحقق این هدف، فرهنگ‌سازی در مصرف بهینه انرژی است. در شرایطی که بخش قابل‌توجهی از گاز طبیعی کشور در فصول سرد به مصرف خانگی می‌رسد، ضروری است که فرهنگ صرفه‌جویی به عنوان یک مسئولیت ملی مورد توجه قرار گیرد. هر مترمکعب گاز صرفه‌جویی شده، نه فقط یک واحد انرژی ذخیره شده، بلکه فرصتی برای اشتغال، تولید و رشد اقتصادی است. در نهایت، چشم‌انداز توسعه صنعت پتروشیمی ایران فراتر از افزایش ظرفیت تولید است؛ این چشم‌انداز بر پایه پایداری خوراک، هم‌افزایی ملی و حرکت از خام‌فروشی به تولید ارزش افزوده بالا استوار است. اگر تمامی بخش‌ها با درک مشترک از این مأموریت ملی حرکت کنند، صنعت پتروشیمی می‌تواند پیشران تحقق اقتصاد مقاومتی و الگوی توسعه پایدار در ایران شود، الگویی که در آن، هر واحد گاز نه می‌سوزد و نه تلف می‌شود، بلکه به اشتغال، دانش و ثروت ملی تبدیل می‌شود. ▶

درآمدهای ارزی کشور ایفا می‌کند. این صنعت با دارا بودن ۷۳ مجتمع تولیدی در کشور، نه تنها بخش مهمی از تولیدات پایه صنعتی را تأمین می‌کند، بلکه در زنجیره صادرات غیرنفتی ایران نیز جایگاهی ممتاز دارد.

حدود ۹ درصد از گاز طبیعی مصرفی کشور در صنعت پتروشیمی مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ حدود نیمی از این میزان برای تأمین خدمات یوتیلیتی شامل تولید آب، برق و بخار و نیم دیگر به عنوان خوراک اصلی فرآیندهای شیمیایی و تولیدی صنعتی با درآمد سالانه حدود ۲۴ میلیارد دلار مصرف می‌شود. اهمیت این موضوع از آنجا ناشی می‌شود که پایداری خوراک، به‌طور مستقیم با پایداری تولید، صادرات و ارزآوری کشور گره خورده است. در واقع، هرگونه نوسان در تأمین خوراک گازی مجتمع‌های پتروشیمی، به معنای اختلال در جریان تولید محصولات، کاهش صادرات و محدود شدن منابع ارزی کشور است. این در حالی است که سالانه حدود ۱۵ میلیارد دلار درآمد ارزی از محل صادرات محصولات پتروشیمی حاصل می‌شود و بخش قابل‌توجهی از نیازهای ارزی کشور، از جمله؛ تأمین کالاهای اساسی، دارو، تجهیزات صنعتی و مواد اولیه، از همین مسیر تأمین می‌شود.

به همین دلیل، هر گام در مسیر تأمین و پایداری خوراک پتروشیمی‌ها، در واقع گامی در جهت تقویت بنیان‌های ثبات اقتصادی کشور است. تأمین پایدار خوراک به معنای تضمین تداوم تولید، افزایش صادرات، ارتقای تراز ارزی و تقویت توان رقابتی ایران در بازارهای بین‌المللی محصولات پتروشیمی است.

در مجموع، صنعت پتروشیمی را می‌توان ستون اقتصاد مولد ایران دانست؛ صنعتی که با اتکا به دانش فنی بومی، سرمایه انسانی متخصص و زیرساخت‌های گسترده انرژی، توانسته است از منابع هیدروکربوری کشور، ارزش اقتصادی و اشتغال گسترده خلق کند. بنابراین، تضمین پایداری خوراک این صنعت، ضامن استمرار رشد اقتصادی، ثبات ارزی و توسعه پایدار کشور خواهد بود.

■ با این توضیحات، چشم‌انداز آینده صنعت پتروشیمی را چگونه می‌بینید؟

شرکت ملی صنایع پتروشیمی با تکیه بر ظرفیت‌های گسترده کشور در حوزه منابع هیدروکربوری، زیرساخت‌های صنعتی و سرمایه انسانی متخصص، راهبردی بلندمدت را برای تبدیل ایران به هاب پتروشیمی منطقه تدوین کرده است. این هدف، نه تنها نمادی از توانمندی ملی در عرصه انرژی و فناوری است، بلکه گامی اساسی در جهت تنوع‌بخشی به اقتصاد کشور، افزایش تاب‌آوری در برابر نوسانات نفت خام و توسعه صادرات غیرنفتی محسوب می‌شود.

در چهارچوب برنامه هفتم توسعه، دستیابی به ظرفیت تولید ۱۳۱٫۵ میلیون تن محصولات پتروشیمی در سال، اولین گام در این مسیر بزرگ است. تحقق این هدف، به معنای توسعه ظرفیت‌های صنعت و تثبیت جایگاه ایران در میان کشورهای پیشرو در تولید مواد پتروشیمی در منطقه است. اما این نقطه پایان نیست؛ بلکه آغاز مرحله‌ای جدید از تحول کیفی در ترکیب سبد محصولات پتروشیمی کشور به شمار می‌آید. در گام بعدی، راهبرد اصلی صنعت حرکت از تولید مواد پایه همچون متانول، اوره و آمونیاک به سمت محصولات با ارزش افزوده بالاتر و تکمیل زنجیره ارزش است. تحقق این هدف، افزون بر افزایش سودآوری و رقابت‌پذیری جهانی صنعت پتروشیمی ایران، سبب ایجاد فرصت‌های شغلی تخصصی و تقویت صنایع پایین‌دستی نیز می‌شود. با این حال، شرط اساسی و غیرقابل جایگزین برای دستیابی به تمام این اهداف، تأمین پایدار خوراک است. از این رو، شرکت ملی صنایع پتروشیمی با همکاری نزدیک شرکت‌های ملی نفت و گاز ایران،